

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ З БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4
Херсонської міської ради**

1. Загальні відомості про навчальний заклад, його структуру (навчальні кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, шкільному подвір'ї тощо.
2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальному закладі.
3. Вимоги пожежної безпеки в навчальному закладі. Знайомство з правилами пожежної безпеки.
4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Безпека дорожнього руху.
6. Побутовий травматизм. Попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради

1. Загальні відомості про навчальний заклад, його структуру (навчальні кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, шкільному подвір'ї тощо

- 1.1. Херсонська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради знаходиться за адресою: м. Херсон, вул. Кости Хетагурова, 59. Будівля закладу складається з двох корпусів (чотирьох та триповерхового), поєднаних коридором. Обладнана відповідними інженерними мережами та технічним устаткуванням для забезпечення належних санітарно-побутових умов працюючим. Навчальний заклад працює в одну зміну, має 54 навчальні кабінети, 2 спортивні зали, 2 ресурсні кімнати, актову залу, 2 майстерні, бібліотека, їдальня, 10 туалетів, 4 входи.
- 1.2. Початок уроків у школі о 8 год. 30 хвилин. Педагогічним працівникам необхідно приходити до школи за 20 хвилин до початку занять. У школі існують правила для учнів, які необхідно виконувати.
- 1.3. Виконання вимог правил із техніки безпеки здобувачам освіти є обов'язковим у роботі, спрямованій на організацію безпечних та здорових умов праці учнів, під час проведення занять у навчальних кабінетах, кабінетах підвищеного ризику.
- 1.4. Усі кабінети підвищеного ризику, спортивний майданчик, навчально-дослідна ділянка є об'єктами небезпеки, тому необхідно дотримувати Правил безпеки під час роботи та бути одягненим у відповідний одяг.

2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальному закладі.

- 2.1. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями, дотримувати дисципліни, сумлінно навчатися.
- 2.2. Здобувачі освіти зобов'язані берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники та ін., бережливо ставитися до шкільного майна.
- 2.3. Здобувачі освіти зобов'язані сумлінно дотримувати правил особистої гігієни і санітарних норм на місці праці.
- 2.4. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати лише ту роботу, яку доручив учитель, керівник після прослуханого інструктажу.
- 2.5. Здобувачі освіти не повинні заходити до навчального кабінету та виходити з нього без дозволу вчителя.
- 2.6. Не можна підходити до відкритих вікон.
- 2.7. Не можна бігати, штовхатися, кричати, грати в рухливі ігри на перервах, а також під час освітнього процесу.
- 2.8. Заборонено провокувати словами, діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки під час освітнього процесу.
- 2.9. Не можна підходити до перил, перехилятися через них, спускатися перилами сходів.
- 2.10. Не можна допускати грубощів, образ, застосування протиправних дій у розв'язуванні конфліктних ситуацій.

- 2.11. Не можна приносити до навчального закладу небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогненебезпечні предмети, газові балончики, петарди та ін.).
- 2.12. Не можна курити, вживати алкогольні напої, наркотичні речовини.
- 2.13. Не можна виносити з навчального закладу матеріальні цінності.
- 2.14. Потрібно мати зручне взуття на низькому підборі.
- 2.15. Слід бути обережним у найбільш травмонебезпечних місцях (уважно та спокійно спускатися сходами, перебувати в рекреаціях, біля дверей кабінетів та скляних дверей коридорів, не ховатися за ними).
- 2.16. Не можна одягати на навчання прикраси, слід мати короткий манікюр.
- 2.17. Слід уважно та спокійно користуватися виделками, скляним посудом та іншими приборами в їдальні, використовувати їх тільки за призначенням.
- 2.18. Необхідно співпрацювати з адміністрацією навчального закладу щодо створення безпечних умов для навчання (повідомляти про всі недоліки, що можуть призвести до небезпеки життєдіяльності під час освітнього процесу).
- 2.19. Слід зважати на обставини та причини найхарактерніших нещасних випадків, що сталися в навчальних закладах за останні роки:
  - травмування внаслідок протиправних дій інших осіб (бійки між учнями);
  - невиконання учнями, вихованцями правил безпеки під час проведення спортивних занять та заходів у спортивній залі та на майданчику;
  - невиконання учнями вимог інструкцій безпеки життєдіяльності (біг, пустощі під час прийому їжі в їдальні).

3. Вимоги пожежної безпеки в навчальному закладі.

Знайомство з правилами пожежної безпеки

- 3.1. Кожен із здобувачів освіти зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі не панікувати, а виконувати вимоги інструкції та вказівки дорослих щодо виходу в безпечне від вогню місце.
- 3.2. Здобувачам освіти на території освітнього закладу заборонено курити і розкидати запалені сірники, застосовувати в приміщеннях відкритий вогонь (паяльні лампи, факели, запальнички та ін.).
- 3.3. На території освітнього закладу не можна розкладати багаття, спалювати сміття, відходи, пакувальні матеріали.
- 3.4. Не можна використовувати у приміщеннях електрокип'ятильники, чайники та інше; не залишати без нагляду ввімкнені в електромережу електричні прибори. Негайно повідомити про це вчителя.
- 3.5. Під час навчальних занять, масових заходів не можна наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться електрострумом. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки слід негайно повідомити вихователя, вчителя, адміністрацію, чергових.
- 3.6. Не можна збиратися під час проведення масових заходів, перерв біля проходів, входів та виходів, сходинок та аварійних виходів у приміщенні вестибюлю; загороджувати предметами проходи, слід залишати їх завжди вільними для здійснення евакуації у разі надзвичайної ситуації.
- 3.7. У разі виникнення пожежі або аварійної ситуації потрібно:
  - негайно повідомити про це вчителя, вихователя, адміністрацію, чергових;
  - після евакуації вишикуватися в зазначеному місці і під час переклички зазначити свою присутність для обліку евакуйованих дітей. Нікуди після евакуації без дозволу вихователя, вчителя не йти;
  - якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю дорослих, слід терміново зв'язатися за телефонним зв'язком за номером 101, повідомити про пожежу або

аварійну ситуацію, назвати своє прізвище, ім'я та адресу навчального закладу, телефон свій або навчального закладу. Коротко описати ситуацію: кількість людей, відкритий чи закритий вогонь, наявність диму.

3.8. Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі у разі відсутності поруч з учнями дорослої людини.

Пожежа у класі, приміщенні навчального закладу:

- якщо можна вийти з класу через двері — слід рятуватися самому і допомогти іншим людям;
- якщо вихід перекрито вогнем, а учень перебуває не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна драбина, слід вибиратися з класу через вікно;
- під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під парту, в шафи, у комору та ін.;
- потрібно захищати органи дихання і закрити щілини під дверима (краще вологими ганчірками);
- подавати сигнали рятувальникам.

Пожежа в коридорі навчального закладу:

- перш ніж визирнути в коридор, слід торкнутися тильною стороною долоні ручки вхідних дверей. Якщо вона гаряча, відчиняти не можна — там пожежа;
- якщо ручка дверей холодна, потрібно визирнути в коридор. Якщо там вогонь або багато диму, слід зачинити двері;
- якщо диму небагато, але він іде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не можна спускатися вниз, потрібно зайти в клас, зачинити двері й чекати на допомогу рятувальників;
- якщо неможливо залишити приміщення, слід зателефонувати за номером 101, щоб повідомити про себе, і зачинитися у приміщенні з виходом до вікна;
- якщо пожежа сталася на поверх вище, слід, попередньо захистивши органи дихання, спускатися вниз сходами.

4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

4.1. Інформація про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення, інших видів небезпек надходить по системі оповіщення від місцевого штабу цивільного захисту, по радіо, телебаченню, преси, інших засобів зв'язку, а також від учителів, вихователів та адміністрації навчального закладу.

4.2. У разі виникнення надзвичайної ситуації радіоактивного хімічного, бактеріологічного зараження та інших видів небезпеки, слід чітко виконувати вказівки та Інструкції вчителя, вихователя, адміністрації, медичних робітників.

4.3. Категорично заборонено підходити до вікон, якщо евакуацію не було здійснено з приміщення навчального закладу й вони загерметизовані, не відчиняти їх.

4.4. Не можна вживати воду та їжу, не організовану вчителями, вихователями. Вода в крані може бути зараженою, як і їжа, що перебувала на ураженому повітрі.

4.5. Якщо в кімнату приміщення, у якому ви перебуваєте, через щілини, незачинені вікна потрапляє уражене повітря, слід негайно повідомити про це вчителя, вихователя, адміністрацію. Якщо в кімнаті приміщення, у якому ви перебуваєте, наявне забруднення ртуттю, потрібно негайно відійти від зараженого місця, нічого не чіпати руками та негайно повідомити про це вихователя, вчителя, адміністрацію.

4.6. Визначити, що однією з провідних методик із попередження радіоактивного захворювання є йодопрофілактика.

4.7. Під час виникнення загрози затоплення чітко виконувати розпорядження й вказівки вихователя, вчителя, адміністрації: перебувати у зазначеному місці й стежити за тим,

щоб була відключена, електрика й вода в приміщенні, у якому ви перебуваєте. У разі визначення даних порушень, слід одразу повідомити дорослих.

- 4.8. При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах слід чітко виконувати розпорядження і вказівки вчителя, адміністрації: перебувати у зазначеному місці. Категорично заборонено підходити до вікон і дверей, відчиняти їх. Слід чітко виконувати вказівки дорослих щодо евакуації.
- 4.9. У разі надзвичайних ситуацій епідемічного характеру слід мати при собі ватно-марлеву пов'язку; не давати засобів особистої гігієни в чуже користування; користуватися особистим посудом, питною водою та ємкостями для пиття; частіше перебувати на свіжому повітрі й вживати заходів щодо попередження інфекційних захворювань.
- 4.10. У разі виникнення землетрусу й обвалу будівлі закладу, діяти за такими правилами:
- покликати на допомогу;
  - якщо хтось відгукнувся, повідомити про місце перебування і що сталося;
  - спокійно чекати, поки розберуть завал;
  - якщо ніхто не чує, спробувати звільнити руки й ноги;
  - визначити, якими предметами завалено;
  - якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
  - якщо не видно, чим завалено, або предмети, які на вас упали, дуже важкі, терпляче кликати на допомогу протягом кілька годин;
  - якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібрати завал;
  - звільнившись, оглянути себе. За потреби, надати собі першу допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку;
  - якщо не зможете вибратися з будинку, слід сповістити про себе (за можливості скористатися - телефоном мобільного зв'язку, стукати по трубах опалення, голосно кликати на допомогу);
  - очікуючи на допомогу, слід намагатися уникнути переохолодження: постелити щось на підлогу, лягти на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягнути до грудей.

5. Безпека дорожнього руху.

5.1. Здобувачі освіти зобов'язані:

- вчити на уроках курсу «Основи здоров'я», виховних годинах правила дорожнього руху й неухильно дотримувати їх та інших нормативних актів із питань безпеки дорожнього руху;
- створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям, навчальному закладу і громадянам;
- виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух.

5.2. Здобувачі освіти освітнього закладу під час перебування на вулиці за межами навчального закладу зобов'язані:

- рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, у разі їх відсутності — по краю проїжджої частини автомобільної дороги чи вулиці;
- перетинати проїжджу частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності — на перехрестях по лінії тротуарів і узбіччя;
- керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелений сигнал для пішохода) в місцях із регульованим дорожнім рухом;
- не затримуватися і не зупинятися без потреби на проїжджій частині автомобільної дороги, вулиці й залізничному переїзді;
- не переходити проїжджу частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед Транспортними засобами, що наближаються, поза

пішохідними переходами за наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огорожі;

- стримуватися від переходу проїжджої частини при наближенні транспортного засобу з увімкненим проблисківим маячком та спеціальним звуковим сигналом;
- виходити на проїжджу частину з-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- молодшим школярам рухатися додому та до школи відповідно до розробленого класоводом безпечного маршруту, що є в щоденнику учня;
- здійснювати посадку в транспортний засіб лише зі спеціального майданчика, а в разі його відсутності — з тротуару чи узбіччя;
- здійснювати посадку і висадку лише після припинення руху транспортного засобу;
- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбусом, автобусом, трамваем, маршрутним таксі);
- під час руху на автомобілі бути пристебнутим паском безпеки, а на мотоциклі — в застібнутому мотошоломі.

5.3 . Дитина при користуванні велосипедом без двигуна має право:

- їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності — по краю проїжджої частини дороги, вулиці чи узбіччю.

Зобов'язана:

- використовувати технічно справний та належним чином обладнаний велосипед;
- не перевозити вантажів, що заважають керувати;
- не перевозити пасажирів, за винятком дітей віком до 7-ми років на спеціально обладнаному сидінні.

6. Побутовий травматизм.

Попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

- 6.1. Під нещасними випадками в побуті слід розуміти не пов'язані з освітнім процесом травми, зокрема отримані внаслідок заподіяних тілесних ушкоджень іншою особою, отруєння, самогубства, Опіки, обмороження, утеплення, ураження електричним струмом, блискавкою, травми, отримані внаслідок стихійного лиха, контакту з тваринами та ін., які призвели до ушкодження здоров'я потерпілих.
- 6.2. Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад.
- 6.3. Документом, що підтверджує ушкодження здоров'я особи, є листок непрацездатності чи довідка з лікувально-профілактичного закладу.
- 6.4. Для попередження побутового травматизму слід чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності, бути обережним щодо особистого стану здоров'я та стану здоров'я оточуючих. Застосовувати знання щодо попередження травм, отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, предметних уроках під час навчально-виховного процесу.
- 6.5. Виконувати наведені нижче правила з безпеки життєдіяльності:

Правила для тих, хто опинився в небезпечній ситуації:

- оцінити рівень небезпеки. Якщо ситуація загрожує життю, часу на роздуми немає, слід діяти негайно;
- якщо загрози життю немає, спочатку потрібно заспокоїтися;
- якщо не впораєтеся з ситуацією, слід скласти план дій і виконувати його;
- якщо потрібна допомога, необхідно звернутися до рятувальних служб, родичів, сусідів, випадкових перехожих;
- якщо допомога не надходить, не втрачайте надії, наступної миті ситуація може змінитися на краще.

Правила безпечної поведінки під час грози:

- якщо гроза застала вдома, слід зачинити вікна, вимкнути з розеток електроприлади, не виходити з дому;
- якщо гроза застала надворі, потрібно намагатися сховатися в найближчому приміщенні;
- якщо під час грози ви перебуваєте на відкритому місці, слід сховатися в яру, під кущами;
- не можна ховатися від грози під високим поодиноким деревом, високовольтною лінією електропередач, у річці;
- слід відкласти на 15-20 м від себе всі металеві речі;
- якщо гроза застала в автомобілі, слід залишатися в ньому.

Правила безпечної поведінки в місцях скупчення людей:

- збираючись у місця скупчення людей, потрібно відповідно одягтися;
- на концерти, вистави, змагання краще приходити раніше;
- потрібно сідати на місця поблизу виходу;
- після завершення краще зачекати, поки люди вийдуть;
- у натовпі потрібно рухатися разом з усіма, намагаючись бути якомога далі від стін і дверей, до яких можуть притиснути;
- якщо ви впали, спробуйте підвестись, а якщо це не вдається, слід згрупуватися і захищати руками голову;
- не можна ходити на мітинги і демонстрації протесту. Для дітей там може бути особливо небезпечно.

Правила для тих, хто залишається вдома на самоті:

- не можна відчиняти двері незнайомим людям, навіть якщо вони назвалися працівниками комунальних служб чи міліції;
- ключі від квартири потрібно носити з собою, надійно заховавши, або залишити у сусідів, яким довіряють батьки;
- не слід нікому розповідати про цінні речі, які є вдома.

Правила безпечної поведінки на вулиці:

- слід виконувати правило п'яти «не»: не розмовляти з незнайомцями; не сідати в машину до незнайомців, не брати нічого у незнайомців; не звертати з дороги від школи до дому; не гуляти надворі після того, як стемніло;
- надворі потрібно поводитися спокійно та впевнено;
- якщо пізно повертаєтеся додому, слід уникати задвірків, пустирів, густих заростей. Краще, якщо батьки зустрінуть і проведуть додому;
- не виносити з дому дорогі речі;
- пізньої пори не йти самим далеко від дому.

Дії у разі нещасних випадків у побуті:

- заспокоїтися та заспокоїти оточуючих;
- викликати швидку допомогу за телефоном — 103;
- за можливості надати потерпілому першу (долікарську) Допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку.